

Handläggare
Monica Fredriksson
08-508 26 218**Till**
Trafiknämnden
2025-06-12

Färre och sämre offentliga toaletter av Dennis Wedin m.fl. (M). Svar på skrivelse

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden beslutar att godkänna trafikkontorets tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Gunilla Glantz
FörvaltningschefUlrika Falk
AvdelningschefTove Nilsson
Enhetschef

Bakgrund

Kontoret mottog skrivelsen Färre och sämre offentliga toaletter av Dennis Wedin m.fl. (M) vid trafiknämndens sammanträde den 13 feb 2025. Skrivelsen bifogas, bilaga 1.

Skrivelsen i korthet

I skrivelsen hänvisas till trafikkontorets upphandling av nya offentliga toaletter. Skribenterna framför bland annat att funktionshinderrådet signalerat oro för huruvida toaletterna kommer att vara tillgängliga eller inte. Oron grundar sig enligt skrivelsen bland annat i uppdelningen av ska-krav och bör-krav.

Skribenterna påpekar att Stockholms Funktionshinderråd vill att toaletterna ska vara gratis att använda, öppna dygnet runt, att de behöver vara tillgängliga även för personer med funktionshinder och att städningen behöver förbättras. Skribenterna menar att kraven inte ser ut att mötas på de viktigaste punkterna, t.ex. avseende städningen.

Trafikkontoret
StadsmiljöFleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 218
Växel 08-508 27 200
monica.fredriksson@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

Trafikkontoret ombeds redogöra för följande:

- Hur kommer det säkerställas att Stockholms stads offentliga toaletter är lika tillgänglighetsanpassade för personer med funktionshinder som de nuvarande toaletterna?
- Kommer toalettupphandlingen leda till att stadens offentliga toaletter blir färre, dyrare och/eller mindre tillgänglighetsanpassade?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret.

Trafikkontorets synpunkter

Tillgängliga toaletter

Kontoret har haft en löpande dialog med funktionshinderrådet och träffat dem vid flera tillfällen under upphandlingens gång. Kontoret har upplevt att dialogen varit god. Vid framtagandet av ska-kraven har kontoret utgått från funktionshinderrådets synpunkter. Samtliga av Boverkets byggregler har också varit ska-krav. Upphandlingsmässigt valde kontoret att ha 8 bör-krav som kunde förhandlas. Gemensamt för dessa var att de alla öppnade upp för alternativa lösningar. Kontoret ville inte på dessa punkter detaljstyra utan först se vad marknaden kunde erbjuda och på så vis kunna välja den bästa funktionella och ekonomiska lösningen.

Funktionshinderrådet har i dialogen framfört 29 krav. I tilldelningsbeslutet tillgodoser kontoret 24 av dessa krav, till exempel har alla toaletter armstöd och nödlarm med tvåvägskommunikation. Exempel på krav som inte har tillgodosetts är att toaletterna ska öppnas automatiskt efter 30 minuter. Kontoret har också sagt nej till automatisk låsning, av säkerhetsskäl. Funktionshinderrådets önskan har varit att dörrarna ska låsas automatiskt så snart dörren stängs. Kontoret har i stället haft som krav att det ska vara enkelt att låsa och öppna och inte behövas muskelkraft.

Önskemålet om att det ska vara gratis att nyttja toaletterna har som påpekas i skrivelsen inte tillgodosetts. Kontoret föreslog avgiftsbelagda toaletter i upphandlingsbeslutet som antogs av trafiknämnden den 13 juni 2024, dnr T2023-03490. Anledningen var att kontoret i analysen av de tidigare avtalen sett att de toaletter som var avgiftsbelagda hade mindre problem med att toaletterna används i fel syfte, till exempel för droghandel och prostitution. Kontoret anser därför att avgiftsbeläggning ökar tryggheten och gör toaletterna tillgängliga för fler personer.

Trafikkontoret
Stadsmiljö

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 218
Växel 08-508 27 200
monica.fredriksson@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

Kontoret har nu genomfört upphandlingen, och tilldelat Danfo kontraktet. De nya toaletterna skulle enligt plan börja byggas i augusti och sedan successivt ersätta de flesta av de gamla toaletterna. Då upphandlingen har överprövats av JCDecaux är tidplanen i nuläget oklar men kontoret hoppas på byggstart under senhösten 2025.

De toaletter som upphandlats kommer att vara mer tillgängliga än de toaletter som står på stadens mark idag. De uppfyller fler av funktionshinderrådets krav än vad dagens toaletter gör, och samtliga uppfyller Boverkets byggregler om tillgänglighet.

Vad gäller städningen kommer de nya toaletterna att städas på ett bättre sätt och vara renare än de befintliga toaletter som har automatisk rengöring. Inför framställandet av det nya avtalet gjordes flertalet stickprovskontroller på nuvarande bestånd. Kontoret fann då att toaletter med automatisk städning höll en märkbart lägre hygienisk nivå. Det var tydligt vid dessa stickprov att städaautomatiken inte fungerar som tänkt och detta var grunden till att kontoret frångick idén om självstädande toaletter. I denna upphandling har trafikkontoret detaljerat angivit vad som minst ska städas i varje bås vid varje städtillfälle, vilket väntas leda till ett bättre städresultat. Städningen var i tidigare avtal inte lika styrt.

Färre och dyrare toaletter?

Innan nuvarande upphandling fanns det 98 toaletter på offentlig plats i Stockholm. För 81 av dessa går avtalen ut under 2025-2026. Flera av dessa hade en låg användning på grund av toaletternas placering. Inför den nya upphandlingen har kontoret sett över vilka platser som har ett behov av offentliga toaletter. Avtalet innefattar en driftsättningsplan om 64 toaletter, därefter finns det utrymme i avtalet för att uppföra upp till totalt 100 toaletter under avtalsperioden på platser där behov finns.

Kontoret anser inte att de nya toaletterna är dyrare för staden sett ur ett helhetsperspektiv. De toaletter som uppfördes av JCDecaux var visserligen utan kostnad för staden, mentoaletterna hade sämre kravspecifikation och sämre praktisk funktion. Det automatiska reningssystemet fungerade inte som utlovat, vilket ledde till att en stor del av toaletterna upplevdes som smutsiga och illaluktande. Som nämnts ovan var det också problem med droghandel och prostitution. Staden fick i det gamla avtalet toaletter i utbyte mot att JCDecaux fick sätta upp reklamvitriner och sälja vidare reklamtid på dessa. Att avtalet var upphandlat som en koncession gjorde det

mer svårstyrt för staden. Idag får staden hela intäkten för upplåtelsen av reklamvitrinerna och kan bestämma vad pengarna ska gå till. Kontorets uppfattning är att detta är mer fördelaktigt för staden och dess invånare. Kontoret bedömer att intäkterna för reklamvitrinerna på sikt kommer att täcka kostnaderna för toaletterna.

Slut

Bilaga

1. Skrivelse om färre och sämre offentliga toaletter av Dennis Wedin m.fl.